

ATLASUL ANIMALELOR

CUPRINS

4	A FOST ODATĂ...
6	EPOCA DINOZAUROILOR
8	PRIMELE MAMIFERE
10	ARCTICA
12	ANTARCTICA
14	AMERICA DE NORD
18	AMERICA DE SUD
24	EUROPA
28	AFRICA
34	ASIA
40	OCEANIA
42	ANIMALE DISPĂRUTE
44	INDEX

Traducător: Cosmin Comărnescu
Redactor: Radu Badale
Tehnoredactare computerizată: Corina Huțan
Lector: Zoe Partin

L'ATLAS DES ANIMAUX
© Groupe Fleurus, 1996

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin Editurii
CORINT JUNIOR, parte componentă a GRUPULUI EDITORIAL
CORINT.

București, 2008
Format 8/70x100
Coli tip: 5,5

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

Atlasul animalelor / concepție: Jane Delaroche; text: Laure
Cambournac; trad.: Cosmin Comărnescu; il.: Marie-Christine
Lemayeur și Bernard Alunni. - București: Corint Junior, 2008
Index
ISBN 978-973-128-175-9

I. Delaroche, Jane
II. Cambournac, Laure (text)
III. Comărnescu, Cosmin (trad.)
IV. Lemayeur, Marie-Christine (il.)
V. Alunni, Bernard (il.)

59

ATLASUL ANIMALELOR

Concepție: Jane DELAROCHE

Text: Laure CAMBOURNAC

Ilustrații: Marie-Christine LEMAYEUR, Bernard ALUNNI

CORINT JUNIOR

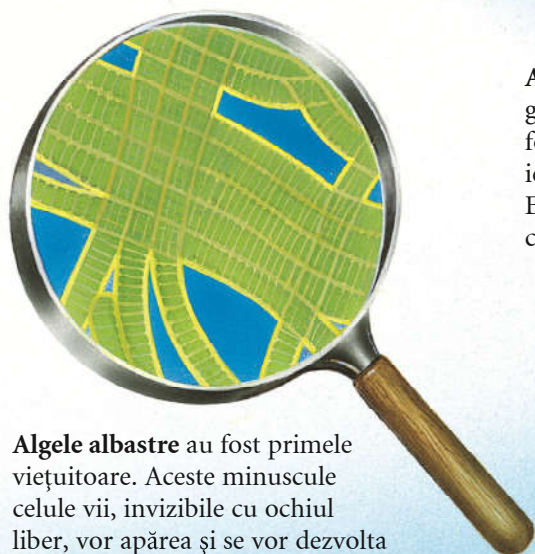
A FOST ODATĂ...

Animalele care trăiesc astăzi pe Pământ nu au existat dintotdeauna. Acum câteva miliarde de ani, planeta noastră se aseamăna cu o minge de foc. Era acoperită de vulcani și deșerturi arse de un soare puternic. Viața era imposibilă. Primele semne de viață au apărut milioane și milioane de ani mai târziu: erau ființe vii minuscule care s-au multiplicat și transformat pentru a deveni plante și, respectiv, strămoșii animalelor pe care le cunoaștem astăzi.

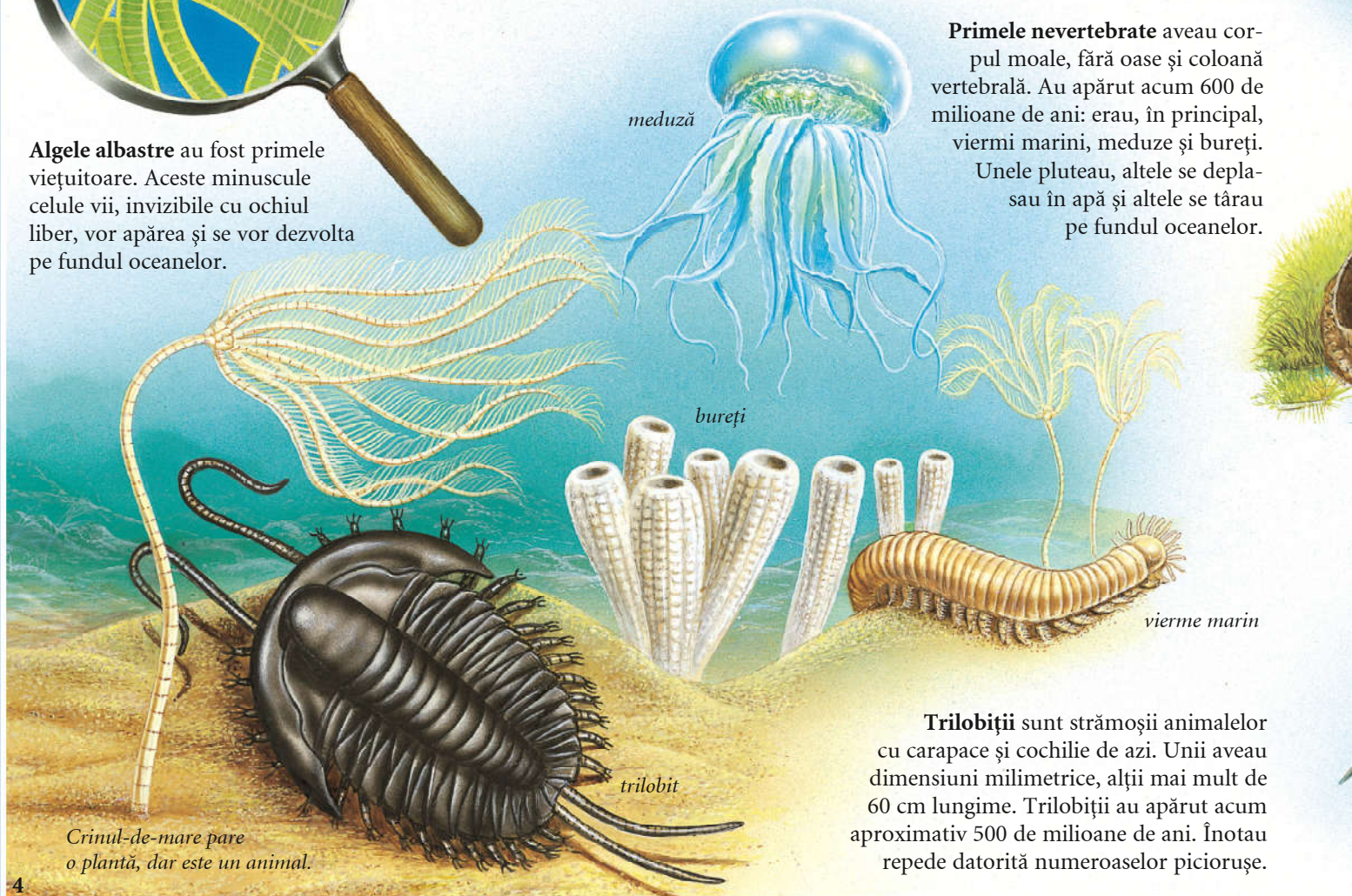

Acum patru miliarde de ani, o pătură groasă de nori înconjura Pământul. Era formată din gaz și vapori de apă care ieșeau din vulcanii aflați în erupție. Era o atmosferă irespirabilă. Încetul cu încetul, Pământul s-a răcit. Apoi a

început să plouă și a plouat miliarde de ani. O mare parte a planetei a fost acoperită atunci de ocean! În acest ocean de apă caldă, acum 3,5 miliarde de ani, a apărut viața pe Pământ, sub forma unor bule microscopice.

Algele albastre au fost primele viețuitoare. Aceste minuscule celule vii, invizibile cu ochiul liber, vor apărea și se vor dezvolta pe fundul oceanelor.

Primele nevertebrate aveau corpul moale, fără oase și coloană vertebrală. Au apărut acum 600 de milioane de ani: erau, în principal, viermi marini, meduze și bureți.

Unele pluteau, altele se deplaseau în apă și altele se târau pe fundul oceanelor.

Trilobiții sunt strămoșii animalelor cu carapace și cochilie de azi. Unii aveau dimensiuni milimetrice, alții mai mult de 60 cm lungime. Trilobiții au apărut acum aproximativ 500 de milioane de ani. Înotau repede datorită numeroaselor piciorușe.

Crinul-de-mare pare o plantă, dar este un animal.

Agnatele au fost primele vertebrate. Sunt numite și „guri rotunde” deoarece nu aveau maxilare. Au trăit acum 450 de milioane de ani.

Dunkleosteus era cel mai puternic dintre peștii placodermi. Putea măsura mai mult de 9 m, avea un cap enorm, iar dinții săi măsurau 50 cm lungime! Corpul îi era acoperit de o armură de plăci osoase care îl protejau de atacuri.

Peștii placodermi (ca acest **Agassiz**) au apărut acum 400 de milioane de ani. Erau acoperiți de o veritabilă platoșă în partea din față a corpului.

Acum 350–300 de milioane de ani, pe pământ creșteau mușchi, ferigi și arbuști. Au apărut primele insecte, iar anumiți pești au ajuns să trăiască și pe uscat.

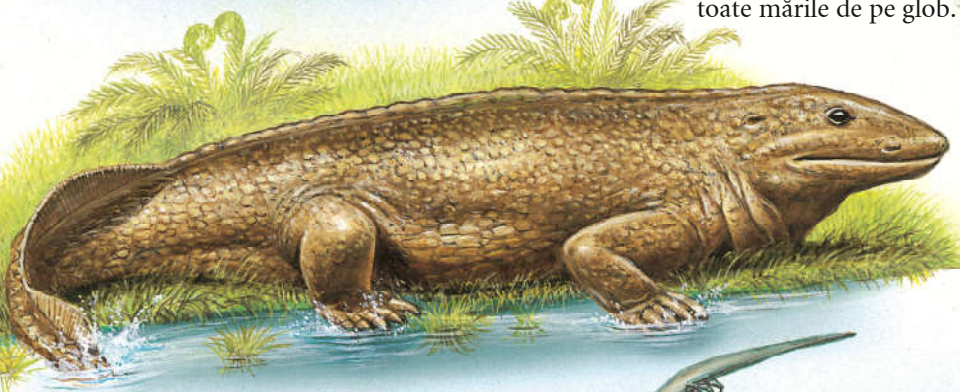

Amoniții erau niște moluște ce au trăit acum 400 de milioane de ani. Cochilia lor, asemănătoare cu cea a melcilor, putea atinge dimensiuni incredibile. Amoniții erau răspândiți în toate mările de pe glob.

Libelulele gigantice străbăteau văzduhul în zbor. Puteau atinge 80 cm, cu aripile desfăcute. Alte insecte gigantice (gândaci și păianjeni) trăiau, de asemenea, în pădurile umede din acea perioadă.

Ichthyostega a fost primul vertebrat care a putut ieși din apă pe uscat. Era un amfibian, strămoș al broaștelor. Măsura 1 m lungime. Plămânii îi permiteau să respire, iar înotătoarele i s-au transformat în scurte labe musculose.

Glyptodonul, strămoșul tatuului, avea o carapace dintr-o singură bucată. A fost unul dintre primele mamifere. A trăit și a evoluat, ca și multe alte animale, după dispariția dinozaurilor (vezi p.6-7).

Pteranodonul a fost una dintre primele reptile zburătoare. Anvergura aripilor sale depășea 7 m! Ciocul lui era enorm, fără dinți, iar deasupra craniului avea o creastă osoasă.

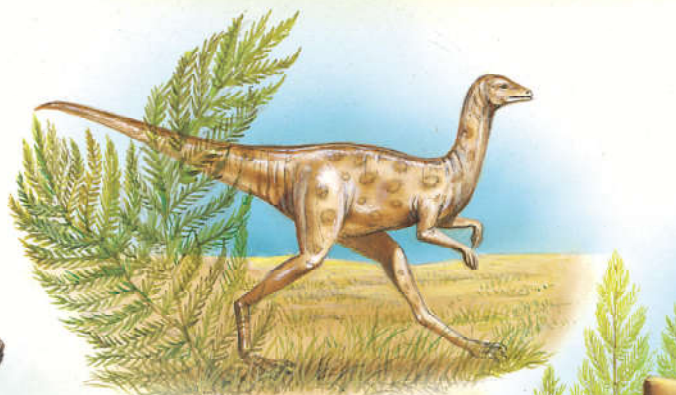
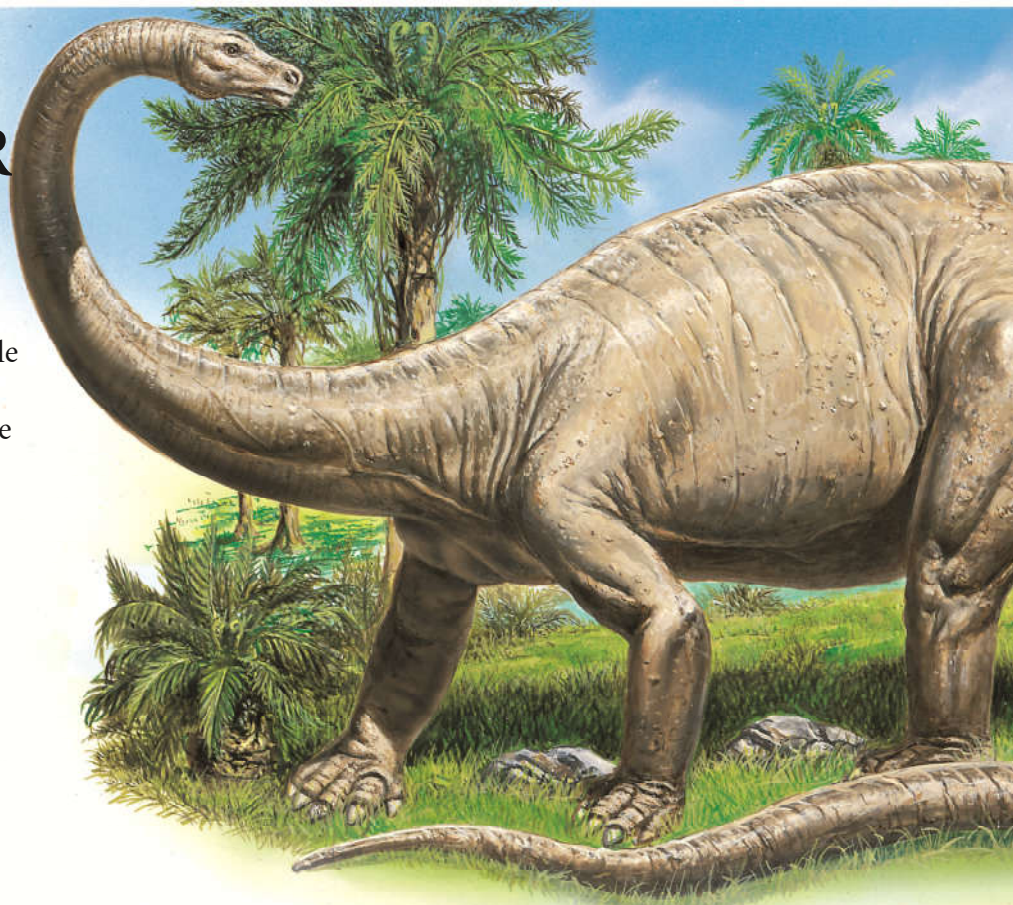
EPOCA DINOZAUROILOR

Dintre numeroasele reptile ce au populat Pământul, cele mai cunoscute sunt dinozaurii. Aceștia au trăit cu 220 de milioane de ani în urmă. Numele lor înseamnă „șopârle îngrozitoare”. Peste tot în lume s-au găsit oase și urme de labe, dinți și chiar ouă! Oasele lor s-au fosilizat, adică s-au transformat în piatră. Analizând aceste fosile de dinozauri, specialiștii au aflat că pielea lor era acoperită de solzi, fiind impermeabilă, iar unele specii trăiau mai mult de 100 de ani!

Dinozaurii depuneau ouăle, uneori chiar câte 10 odată, în cuiburi făcute în pământ! Rotunde sau alungite, aceste ouă erau mici în raport cu dimensiunea dinozaurilor, însă coaja lor era foarte tare.

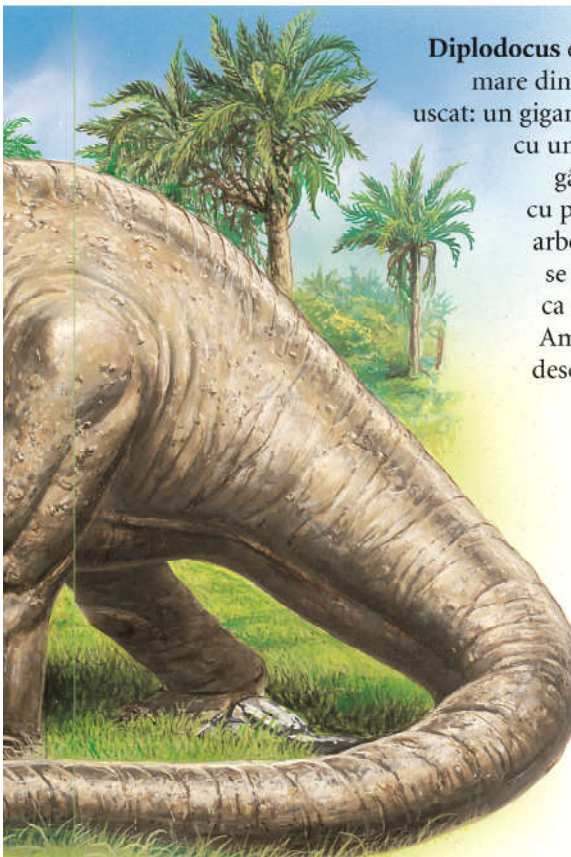
Tyrannosaurus Rex a fost cel mai mare și mai înspăimântător carnivor din acea perioadă. Acest dinozaur gigant, de 6 m înălțime și 15 m lungime, avea un cap enorm, care se putea roti în toate părțile. Maxilarele aveau dinți înfricoșători și foarte ascuțiți.

Compsognathus era cel mai mic dintre dinozaurii cunoscuți; acest carnivor de talia unui curcan gras mânca mai ales insecte și șopârle. Pentru a nu fi devorat de alți dinozauri carnivori mai mari, trebuia să alerge foarte repede, ajutându-se de membrele sale lungi.

Tyrannosaurul putea alerge cu 30 km/h!

Diplodocus era, cu siguranță, cel mai mare dintre toate animalele de pe uscat: un gigant cu o lungime de 25 m, cu un cap mic la capătul unui gât foarte lung. Se hrănea cu plante acvatice și frunzele arborilor. Pentru a se apăra, se servea de coada sa lungă ca de un bici. Trăia în zona Americii de Nord, unde s-a descoperit un schelet întreg.

Parasaurolophus era un dinosaur ciudat, care trăia în apropierea apelor și știa probabil să înoate. Capul lui se prelungea printr-o creastă lungă, mai dezvoltată la mascul decât la femelă.

Creasta dinosaurilor din specia Parasaurolophus servea probabil drept semn de recunoaștere, dar putea fi folosită și pentru a-și croi drum prin vegetația luxuriantă.

Stegosaurus avea un corp solid și un cap mic ce conținea un creier de mărimea unei nuci! Pentru a se proteja de atacurile carnivorilor, spatele îi era acoperit de două rânduri de plăci osoase, dinspre cap până la extremitatea cozii, care se termina cu patru spini puternici.

Triceratops semăna puțin cu un rinocer mare. Era un animal puternic, de 9 m lungime, cu labe groase și musculoase. Avea un guler osos masiv pe care-l putea ridica pentru a-și intimida adversarii. Era de asemenea înarmat cu trei coarne: unul mic, situat pe bot, și două mari, chiar deasupra ochilor (acestea puteau măsura și 1 m).

PRIMELE MAMIFERE

După dispariția misterioasă a dinozaurilor, acum 65 de milioane de ani, pe Pământ au apărut primele mamifere. Creierul lor era mai mare ca al reptilelor și puii acestora nu se mai formau în ouă, ci se dezvoltau în pântecul mamei. Încetul cu încetul, mamiferele au început să se diferențieze: animale insectivore, rozătoare, carnivore... Milioane de ani mai târziu, multe dintre aceste prime mamifere au dispărut. Celelalte au supraviețuit și au evoluat, devenind animalele pe care le cunoaștem astăzi.

Megatherium, un fel de leneș gigant, ce trăia în America de Sud, era blănos ca un urs! Cântărea mai multe tone și, stând în picioare, atingea 7 m înălțime! Ridicat pe labele din spate, acest monstru cu gesturi lente putea prinde cu ghearele lui ramurile cele mai înalte din arbori pentru a le apropia de gură!

Smilodonul, numit și „tigrul cu dinți-sabie”, a trăit pe teritoriul de astăzi al Americii de Nord. Avea o constituție asemănătoare unui leu, o coadă scurtă, ca linxul, iar caninii superiori puteau măsura și 15 cm lungime! Erau atât de dezvoltati, încât ieșeau cu mult în afara botului! Se

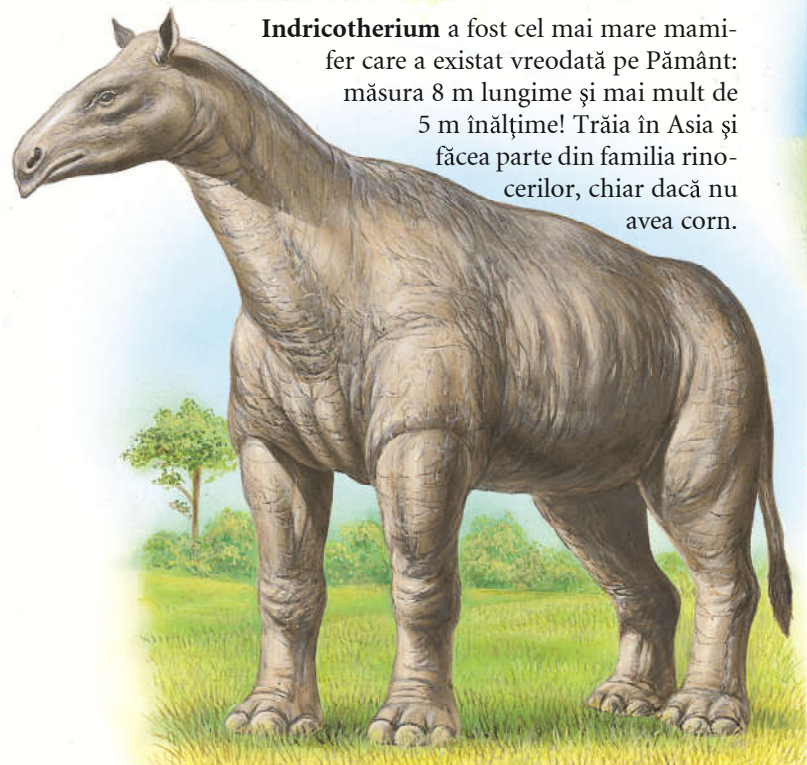

hrănea cu speciile de gazelă din acea perioadă, cu bizoni și chiar cu mamuți!

Eohippus nu era mai mare decât o vulpe și totuși este strămoșul calului. Trăia în pădurile Europei, Asiei și Americii de Nord. Acest cal primar nu avea copite, ci degete care-i permiteau să alerge ușor pe solul moale.

Indricotherium a fost cel mai mare mamifer care a existat vreodată pe Pământ: măsura 8 m lungime și mai mult de 5 m înălțime! Trăia în Asia și făcea parte din familia rinocerilor, chiar dacă nu avea corn.

Macrocenia din America de Sud, strămoșul lamei, trăia în regiunile mlăștinoase. Semăna cu un dromader foarte păros, avea copite, cum au caii de astăzi, și o trompă mai scurtă decât cea a elefantului, cu care smulgea iarbă, frunze din arbori și plante acvatice.

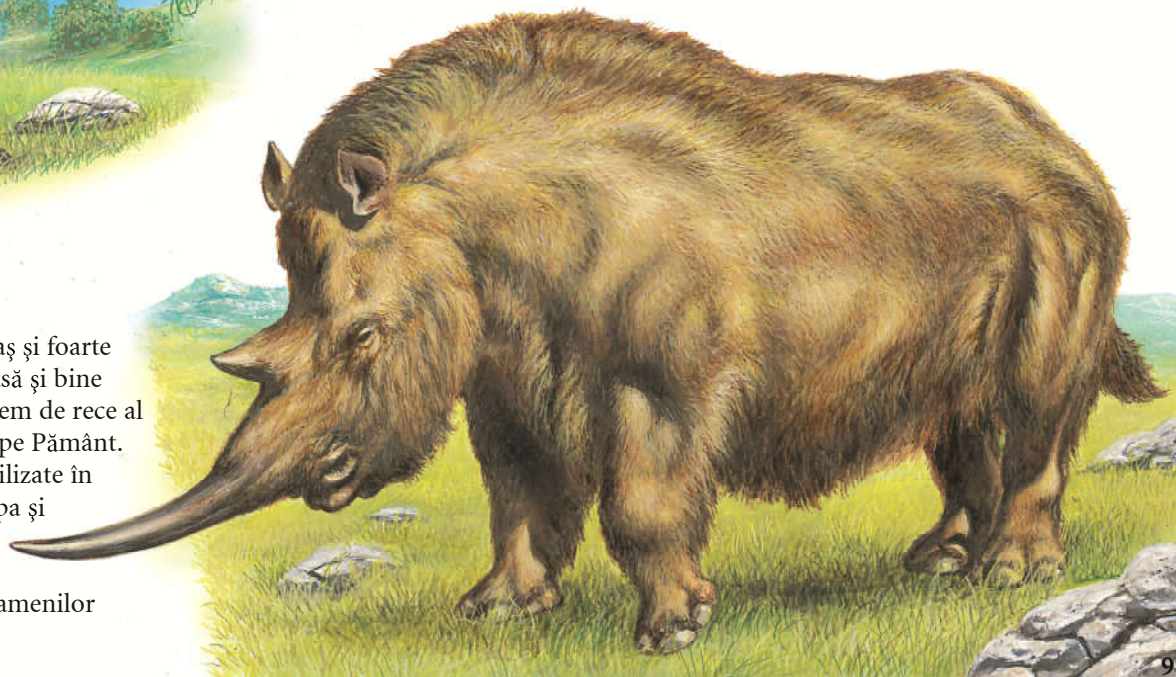
Chalicotherium era capabil să se ridice pe labele posterioare.

Synthetoceras era un erbivor mic ce trăia în turme și rumega probabil ca vacile. Masculii aveau pe frunte trei coarne acoperite de piele: două mici, asemănătoare cu cele ale căprioarelor, și unul mai lung, în formă de furcă, situat deasupra nasului. Era, fără îndoială, arma lui de atac și totodată de apărare.

Chalicotherium sau „calul-gorilă” era un animal destul de ciudat. Acest erbivor cu gât enorm mergea în patru labe și dezgropa semințele și rădăcinile plantelor, scormonind pământul cu ghearele labelor din față.

Rinocerul lănos era uriaș și foarte păros: blana lui era groasă și bine adaptată climatului extrem de rece al perioadei în care a trăit pe Pământ. S-au descoperit oase fosilizate în America de Nord, Europa și Asia. Îl putem vedea reprezentat pe pereții peșterilor, în picturile oamenilor preistorici.

ARCTICA

Situată în jurul Polului Nord, Arctica cuprinde Oceanul Arctic, Alaska, nordul Canadei, Groenlanda, nordul Scandinaviei și coastele Siberiei. În această regiune iarna este foarte lungă și foarte rece, cu nopți interminabile. Solul este acoperit de gheață și marea este înghețată o mare parte a anului: este ceea ce numim banchiză. Doar animalele foarte rezistente pot supraviețui cu adevărat într-un climat atât de aspru! Vara arctică nu durează decât două luni, dar, cum zilele sunt lungi, cele câteva plante ajung să crească și să înflorească foarte repede.

Chira arctică, în timpul iernii, pleacă în căutarea căldurii în cealaltă extremitate a planetei. Aceste păsări sunt călători înzestrați, ce pot parcurge 40 000 km într-un singur an!

Ursul-alb (polar) este un carnivor redutabil: este stăpânul de necontestat al banchizei. Datorită mirosului său puternic, poate repera focile care se află sub gheață și poate chiar să adulmece cadavru unei balene de la o distanță de peste 30 km!

Ursul polar este și un excelent înotător căruia nu-i este frică să se arunce în apa înghețată. Pentru a ieși la suprafață, el se agață de blocurile de gheață cu ghearele sale puternice! Apoi se scutură, pentru ca blana să nu-i înghețe!

Balenele cu cocoașă ating 16 m lungime și pot trăi 95 de ani!

Balenele cu cocoașă sunt înzestrate cu fanoane, și nu cu dinți. Acestea reprezintă niște prelungiri în formă de perie, care filtrează apa reținând doar hrana (planctonul).

Beluga mai e denumită și „balena-albă”.

Orca este un dușman incredibil al focilor. A fost supranumită „balena ucigașă”: nu va ezita niciodată să scoată capul afară pentru a înhăța o focă întinsă pe gheață.

Focile înoată ca peștii, dar pe gheață se deplasează cu dificultate, târându-se. Arctica este paradisul focilor.

focă cu barbă

focă cu creastă

focă marmorată

Micul pui de focă arată ca un bulgăraș de blană. El este acoperit de o blană groasă, albă. Mama lui îl alăptează, laptele, foarte bogat în calorii, având consistența maionezei.

Foca marmorată, care are pete întunecate, este mai mică decât alte specii de focă. **Foca cu barbă** are o bărbie acoperită de mult păr.

Foca cu creastă (masculul) își umflă nasul ca un balon, cu siguranță pentru a seduce o femelă!

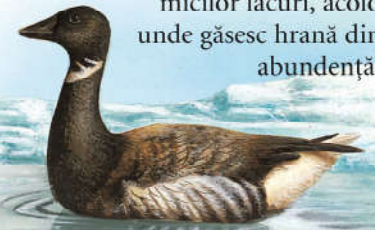

Rațele sălbatice revin aici în timpul dezghețului, vara, pentru a-și reface cuiburile și pentru a se hrăni pe malul micilor lacuri, acolo unde găsesc hrană din abundență.

Morsele au colți lungi. Cu ajutorul acestora, atunci când înoată pe sub banchiză, fac spărturi în gheața groasă ca să iasă din apă. Pentru un mascul, colții lungi reprezintă cel mai bun mijloc de a-i intimida pe ceilalți masculi și de a seduce femelele.

Iepurele polar poate fi maroniu sau gri, vara. Dar iarna, blana sa este albă precum zăpada: devine astfel invizibil atunci când vulpea dă târcoale...

Boii moscați, cu blana lor foarte groasă, par foarte puternici, însă în realitate nu sunt chiar așa. Sub blana lor mare, care atârnă până la pământ, aceștia au un păr fin, lipit de piele, care va năpârli până la sfârșitul iernii. În fața vântului puternic, boii moscați sunt protejați de frig, dar când ninge, blana lor udă îngheață pe loc.

Vulpea polară are o blană atât de groasă, încât începe să tremure abia la -50° C! Are blana albă pe timpul iernii și gri-bleu, vara. Se hrănește cu iepuri, dar prinde și lemingi, rozătoare de mici dimensiuni, puțin mai mari decât șoarecii.

bufnița-zăpezilor

elan

ren sălbatic (karibu)

ARCTIC

urs polar

beluga

lemingi

SIBERIA

Polul Nord

chira arctică

urs polar

reni
FINLANDA

ANTARCTICA

Antarctica este un imens continent de gheață, cu Polul Sud în centru și, de jur împrejur, cu oceane înghețate cea mai mare parte a anului. Este regiunea cea mai rece de pe glob, unde temperatura poate atinge -80°C ! În acest mare deșert alb, grosimea gheții poate atinge 4 000 m, adică înălțimea unui munte. Iarna este mereu noapte, iar vara, soarele încălzește foarte puțin, atât cât să topească puțin din banchiză. Un vânt glacial suflă cu peste 300 km/h și niciun fel de plantă nu crește aici. Puținele animale care ajung să supraviețuiască se găsesc doar pe coastele acestei regiuni.

Pinguinii sunt niște păsări care nu pot să zboare, merg cu greutate, însă înoată precum peștii! Multe specii de pinguini trăiesc în colonii pe banchiză. Și chiar dacă nu au aceleași dimensiuni sau culori ale penelor, se aseamănă mult.

pinguini Adélie

Iarna, atunci când ninge și viscolește puternic, pinguinii se adună în cercuri și se strâng puternic unii în alții, cu spatele spre vântul care bate. Pot rămâne așa ore în șir fără să mănânce. Din timp în timp, își schimbă poziția: pinguinii din centru vin să-i înlocuiască pe cei din exterior.

La pinguini, masculul este cel care clocește oul timp de două luni. Acesta îl ține pe labe, la adăpost, într-o cută a pielii de pe burtă. Nu trebuie să se miște prea mult, pentru a nu risca să-l spargă...

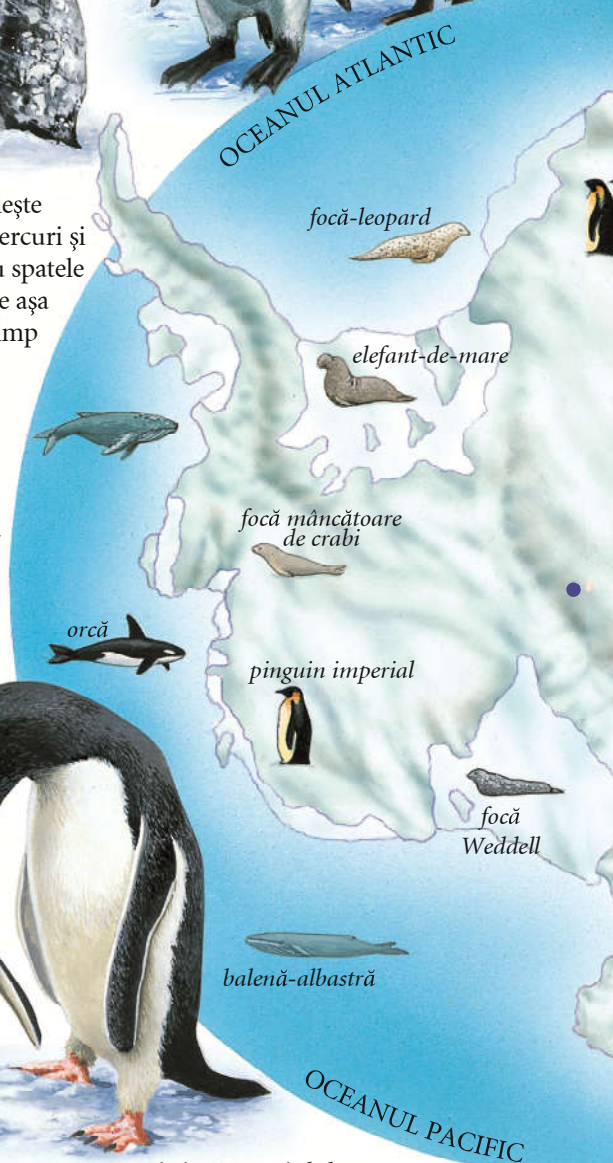
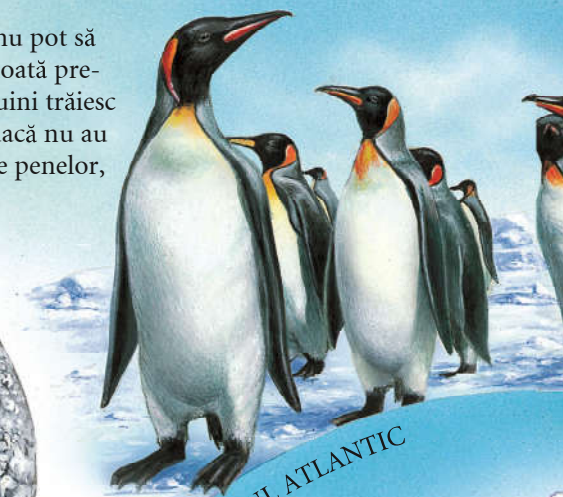
La ieșirea din ou, micii pinguini sunt în întregime cenușii și pufoși. Mai târziu, culoarea lor se schimbă în maro, apoi în negru și alb.

Pentru a ajunge mai repede în mare, pinguinii alunecă pe burtă, ca imediat să plonjeze cu capul înainte în apă.

Prea mic pentru a putea pescui singur, puilul de pinguin este hrănit în fiecare zi de unul dintre părinți, care regurgitează peștișori și mici crustacee, numite krill.

Cu corpul în formă de torpilă, **pinguinul imperial** este un campion al înotului: atinge adâncimi mari și se poate răsuci sub apă chiar la viteza de 60 km/h. Dar nu poate rămâne mai mult de un sfert de oră sub apă fără să respire.

Balena-albastră este cel mai mare animal de pe Pământ: măsoară peste 30 m lungime și cântărește până la 190 de tone: cât 30 de elefanți!